

A Andorra, la presó «light»

¿Què dirieu d'una estada gratuïta a Andorra, en una habitació amb televisió amb sis canals i menjar de restaurant? Privats de llibertat, això sí, però amb tot el confort.

M. Carme Grau-Ribot

Andorra és especial. Institucions complexes, costums medievals... fins i tot la presó ha de ser diferent. «Andorra-Drets Humans», un tema de moda. Tothom coincideix a afirmar que, per escrit, els drets humans no són reconeguts a les Valls. En canvi, de fet, els habitants de les Valls gaudeixen de prou llibertat; la llibertat de culte, entre altres, i disfruten d'una seguretat ciutadana envejable. No hi ha el dret

Antoni Molné, director, mostra una de les cel·les. Dalt, la presó. Baix, la sala de jocs.

d'associació, és un fet; també és cert que Andorra ha de fer un esforç en el terreny social i en molts altres per millorar la qualitat de la vida. Allí on no ha de tocar res és en la seva presó. Una presó *light*, dirien molts, donades les condicions en què viuen els detinguts.

La presó a Andorra —d'entrada, no s'anomena així, sinó «Centre de Detenció»—, s'assembla més a una pensió que a cap altra cosa, sempre que no es vegin les reixes... Unes cel·les amb televisió en colors, amb tres canals espanyols i tres francesos, quatre llits i un lavabo, amb lloc perquè els detinguts tinguin els seus afers personals i d'on surten sovint per acudir a la biblioteca, a la sala de jocs o al pati. A més, per als artistes en potència, la di-

recció del centre proposa classes de dibuix i pintura tres voltes per setmana a càrrec d'un artista local.

Condemnes fins a sis mesos

La legislació estableix que la presó té caire preventiu, per als detinguts a l'espera de ser jutjats, i també que les condemnes de menys de tres mesos poden complir-se en l'establiment, encara que sovint s'acorda una tolerància fins a sis mesos. Després del judici, els detinguts poden anar a complir condemna a França o a Espanya. En general, els presoners prefereixen anar a les presons espanyoles, majorment a Lleida, en raó de les reduccions més importants que es practiquen a l'Estat

espanyol, 10 dies per mes, contra 7 per cada mes que estableix França. Només els francesos i alguns casos especials, com els membres d'ETA jutjats a Andorra per un atracament en un banc, escullen les presons franceses.

Menú turístic

Tres plats més les postres a cada menjada i un esmorzar amb cafè, llet i galetes, se serveixen cada dia als presoners. Un hotel-restaurant del Principat té al seu càrrec l'elaboració dels menús, cada dia diferents. Al migdia comencen per una amanida, segueixen amb verdura, carn i acaben amb les postres —flam, formatge o fruita—. Només tenen una prohibició: les begu-

des alcohòliques són proscrietes, tant per als detinguts com per als vigilants. Una barra de pa i tanta aigua com vulguin completen l'alimentació dels hostes del centre de detenció. Al vespre, el menú comporta una sopa, verdura o croquetes, peix i les postres. A més, el cuiner respecta el règim i les creences de cadascú, adaptant els àpats per als musulmans que eventualment estiguin a la presó.

Ambient distès

La porta oberta, escoltant música i acabada de maquillar, una noia s'arregla les mans. Un xic sorpresa de veure visitants, s'arregla el seu xandall en un gest de coqueteria. Si bé és la primera vegada que es permet l'entrada a una càmera fotogràfica, no se'ns permet fotografiar els detinguts. «Podríem tenir problemes amb els advocats» es justifica el director. La noia, oberta a la conversa, ens explica que rep un tracte molt correcte i ens comenta que «sort tinc, que puc xerrar amb els vigilants», ahora que ens confirma que menja «la mar de bé». Més enllà, la sala de jocs. Un xicot jove s'aplica sobre un quadre, amb poques ganes de ser fotografiat, però desitjant mostrar la seva obra. El noi pinta al costat de

la finestra que, malgrat tenir reixes, deixa passar el sol. Escolta la ràdio o posa en marxa el seu *walkman* amb la seva música preferida. Sembla que no en té per molts dies; el director, la riulla als llavis, li anuncia que «potser aviat podràs sortir».

Antoni Molné dirigeix la presó des de l'any 1978 i manté relacions cordials amb els detinguts, acudint a conversar amb ells quan ho sol·liciten. Durant aquests anys ha viscut dies difícils. «El pitjor moment —confessa el director— va ser quan vam tenir els etarres. Van ser quinze dies difícils de debò». Antoni Molné recorda també el dia que un detingut es va treure la vida en la cel·la, i també quan va haver-hi intents d'evasió, que mai no van prosperar.

Les dependències del Centre de Detenció acaben de ser ampliadades. Fins ara hi havia lloc per a 18 presoners, moltes vegades insuficient, donant l'increment de les detencions. Actualment, la presó té una capacitat per a 40 persones, però la mitjana no ultrapassa les 20 persones, tret d'èpoques d'*overbooking*.

Durant l'any 1987 van ingressar a la presó 196 persones, de les quals 24 eren dones, que van complir un total de 5.104 dies de condemna, amb una mit-

jana de 27 dies per detingut. Els espanyols encapçalen la llista amb 127 ciutadans, segueixen els andorrans amb 31, els portuguesos amb 14 i els francesos amb 10. La resta pertanyen a nacionalitats diverses. Fins ara, la mitjana mensual és prou més elevada que l'any passat, ja que el nombre de detinguts arriba al centenar.

Catorze vigilants tenen cura dels presoners, els uns a la sala de vigilància, d'altres es cuiden de fer-los passar els plats del menjar i també d'administrar-los els medicaments que puguin necessitar. Cada presoner disposa dels seus llençols, les seves flassades, les tovalloles i se'ls subministra cada dia una màquina d'afaitar d'un sol ús per evitar infeccions.

D'altra banda, cada detingut és objecte de diferents informes. El director del centre elabora el seu, que anirà a la presó que el condemnat ha escollit i que el fa beneficiar, per regla general, de reduccions de pena. Per la seva part, l'assistenta social té la missió de fer un informe sobre els antecedents familiars dels detinguts, que comporta un examen acurat de la trajectòria de la persona i el seu entorn. Aquests documents són tramesos al tribunal, que els examina abans de jutjar-la. □

edifici ALMAR

HABITATGES PLATJA D'UN, DOS I TRES DORMITORIS; I BAIXOS COMERCIALS
 • mínima entrada • finançament fins a vint anys

VALENCIA 4,5 Km. AUTOPISTA BARCELONA PORT SAPLAYA

PORT SAPLAYA

**INFORMACIÓ i VENDES: Autopista València-Barcelona, Km. 4,5 (EIXIDA 2),
 Tel. (96) 371 36 11 - Alboràia • I en FICSA, Pau, 11. Tels. (96) 332 34 02/3/4 - VALÈNCIA**

PLÀ PARCIAL APROVAT PER O.M. 21-1-76